III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

558. PLENÁRNE ZASADNUTIE EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU – INTERACTIO, 24. 2. 2021 – 25. 2. 2021

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Akčný plán pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie na podporu stratégie obnovy

[COM(2020) 312 final]

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o dobrej správe daňových záležitostí v EÚ aj mimo nej

[COM(2020) 313 final]

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní

[COM(2020) 314 final – 2020/0148 (CNS)]

(2021/C 155/02)

Spravodajca: **Krister ANDERSSON**

Pomocný spravodajca: **Javier DOZ ORRIT**

Konzultácia	Rada Európskej únie, 28.7.2020
	Európska komisia, 12.8.2020
Právny základ	články 113 a 115 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	12.2.2021
Prijaté v pléne	24.2.2021
Plenárne zasadnutie č.	558
Výsledok hlasovania	220/0/7
(za/proti/zdržalo sa)	

1. **Závery a odporúčania**

1.1 EHSV vo veľkej miere podporuje legislatívne návrhy Komisie a oceňuje ich koordináciu s globálnymi diskusiami na úrovni inkluzívneho rámca OECD s cieľom dosiahnuť globálny konsenzus.

1.2 EHSV súhlasí s prístupom Komisie, podľa ktorého si dobrá správa daňových záležitostí ako základ spravodlivého zdaňovania vyžaduje daňovú transparentnosť prostredníctvom výmeny informácií medzi daňovými orgánmi, spravodlivú daňovú súťaž, absenciu škodlivých daňových opatrení, účinnejšie daňové opatrenia a uplatňovanie medzinárodne dohodnutých pravidiel.

1.3 EHSV ďalej súhlasí s postojom Komisie, ktorá uznáva, že daňová súťaž nie je sama osebe problematická ([1]). Zároveň však existujú obavy v súvislosti s existenciou nekalej daňovej súťaže v rámci EÚ, ktorá podporuje vyhýbanie sa daňovým povinnostiam. Výbor sa domnieva, že účinná menová únia si vyžaduje súdržnú fiškálnu politiku a súlad medzi fiškálnymi pravidlami svojich členov.

1.4 EHSV podporuje iniciatívu Komisie týkajúcu sa revízie kódexu správania a oceňuje skutočnosť, že v návrhu Komisie sa náležite zohľadňuje práca OECD a význam uplatňovania medzinárodne dohodnutých noriem, najmä pokiaľ ide o globálne zásady vedúce k minimálnej efektívnej sadzbe dane z príjmov právnických osôb.

1.5 EHSV sa domnieva, že výsledky a úspechy kódexu správania by sa mali pravidelnejšie aktualizovať a verejne sprístupniť občianskej spoločnosti v súlade s cieľom Komisie zvýšiť transparentnosť konkrétnej činnosti a výsledkov kódexu.

1.6 EHSV podporuje rozhodnutie Komisie predložiť legislatívne opatrenia zamerané na posilnenie spolupráce medzi daňovými orgánmi a väčšiu harmonizáciu procesných pravidiel v rámci vnútorného trhu.

1.7 EHSV súhlasí s názorom Komisie, že daňové podvody a úniky zostávajú hrozbou pre verejné financie najmä v čase krízy, čo jasne dokazujú najnovšie odhady Komisie: straty príjmov v EÚ v dôsledku medzinárodných daňových únikov fyzických osôb, ktoré zahŕňajú daň z príjmu fyzických osôb, dane z kapitálových príjmov, ako aj dane z majetku a dane z dedičstva, podľa jej najnovších odhadov skutočne dosahujú objem 46 miliárd EUR. Výpadok príjmov z DPH sa odhaduje na približne 140 miliárd EUR, z čoho 50 miliárd EUR súvisí s cezhraničnými podvodmi ([2]).

1.8 EHSV berie na vedomie skutočnosť, že podľa niektorých odhadov sa výpadok ([3]) v dôsledku vyhýbania sa daňovým povinnostiam právnických osôb zníži na približne 35 miliárd EUR ročne, čo je pokles v porovnaní s predchádzajúcimi odhadmi Komisie vo výške približne 50 až 70 miliárd EUR – pred zavedením opatrení zameraných proti narúšaniu základu dane a presunu ziskov (BEPS) – a Komisiou preskúmanú koreláciu medzi takýmto zlepšením a legislatívnym úsilím v oblasti boja proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, ktoré vyvinula predchádzajúca Komisia ([4]). Táto otázka však naďalej vyvoláva obavy v situácii, keď sú verejné výdavky na udržanie hospodárstva a spoločnosti také dôležité.

1.9 Efektívnosť nie je možné dosiahnuť bez intenzívneho boja proti daňovej trestnej činnosti a daňovým únikom, ktorý sa musí zlepšiť prostredníctvom posilnenej administratívnej spolupráce a harmonizovanejšieho právneho rámca. Fiškálny rámec nemožno považovať za spravodlivý, ak niektoré členské štáty majú možnosť ho ľahko obísť, čo iné štáty demotivuje a vedie k neefektívnosti.

1.10 Vzhľadom na zložitosť, ktorú v súčasnosti vytvára 27 rôznych daňových systémov, a na to, akú záťaž takáto rôznorodosť modelov prináša podnikom a jednotlivcom pôsobiacim cezhranične, EHSV nabáda členské štáty, aby – rešpektujúc daňovú suverenitu – zosúladili výkaznícke požiadavky týkajúce sa daní a zlepšili spoluprácu medzi daňovými správami.

([1]) „Vychádza [kódex správania] z predpokladu, že hoci daňová súťaž medzi krajinami nie je sama osebe problematická, musia existovať spoločné zásady týkajúce sa rozsahu, v akom môžu využívať svoje daňové režimy a politiky na prilákanie podnikov a ziskov. To je zvlášť dôležité na jednotnom trhu, na ktorom slobody zakotvené v zmluvách zvyšujú mobilitu ziskov a investícií.“ [COM (2020) 313 final, strana 3.]

([2]) Pozri tiež Výpadok príjmov z DPH: Krajiny EÚ prišli v roku 2018 na príjmoch z DPH o 140 miliárd EUR, pričom v roku 2020 sa tento výpadok môže v dôsledku koronavírusu ešte zvýšiť:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1579

([3]) COM(2020) 312 final, s. 5. Existujú aj iné odhady, napríklad odhady Európskeho parlamentu, podľa ktorých by straty v dôsledku finančnej krízy, daňových únikov a vyhýbania sa daňovým povinnostiam mali dosahovať objem 190 miliárd EUR. Na základe rozsiahlej práce OECD vykonanej v rámci vypracúvania správy o narúšaní základu dane a presune ziskov (BEPS), opatrenie 11 [*Base Erosion Profit Shifting report (BEPS), Action 11*], predstavovali pred prijatím opatrení zameraných na boj proti BEPS celkové straty z príjmov 100 – 240 miliárd USD, t. j. 0,35 % svetového HDP. Európska komisia odhadla, že približne 50 – 70 miliárd EU pripadalo na EÚ pred tým, ako sa členské štáty dohodli na smerniciach o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam I a II.

([4]) Komisia počas svojho predchádzajúceho päťročného funkčného obdobia predložila 20 významných legislatívnych návrhov.

1.11 Zdá sa, že 25 opatrení plánovaných Komisiou je rozumných. Väčšina z nich súvisí s DPH, čo je primerané vzhľadom na vysokú mieru straty príjmov v oblasti DPH. Ich opis je však veľmi stručný a v súčasnosti je ťažké v plnej miere posúdiť konkrétny vplyv takýchto opatrení na každodenné fungovanie európskych občanov a podnikov.

1.12 Zavedenie jedinej registrácie na účely DPH je veľmi vítané. Je to dôležitý krok smerom k vytvoreniu prehĺbeného jednotného trhu, ktorý znižuje neistotu a náklady na cezhraničné operácie.

1.13 EHSV víta návrh Európskej komisie modernizovať a harmonizovať požiadavky týkajúce sa vykazovania DPH prostredníctvom väčšieho uplatňovania vykazovania na základe transakcií (v reálnom čase) a elektronickej fakturácie.

1.14 EHSV tiež víta preskúmanie otázky, či by sa DPH mala uplatňovať aj na finančné služby. Je potrebné dôkladné posúdenie vplyvu vrátane uplatňovania DPH na finančné služby v krajinách mimo EÚ.

1.15 EHSV podporuje iniciatívu Komisie týkajúcu sa „rámca spolupráce EÚ v oblasti dodržiavania predpisov“, ktorý je založený na väčšej dôvere a spolupráci medzi viacerými daňovými správami s cieľom riešiť cezhraničné otázky dane z príjmov právnických osôb. Je dôležité, aby sa s MSP v tomto rámci zaobchádzalo rovnako ako s väčšími podnikmi. Výbor konštatuje, že dodržiavanie predpisov prináša MSP podstatne vyššiu záťaž než veľkým nadnárodným podnikom a naliehavo vyzýva Komisiu, aby podnikla kroky na zníženie tejto záťaže pre MSP.

1.16 EHSV sa domnieva, že otázka spätného vyplácania daní je kľúčová vždy, no obzvlášť dôležitá je v časoch krízy, ako je súčasná situácia, ktorá so sebou prináša vysoké riziko, pokiaľ ide o obmedzenú likviditu jednotlivcov aj podnikov.

1.17 EHSV vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako možno zaviesť jednoduchší, harmonizovanejší mechanizmus odpustenia dlhov v prípade nedobytných pohľadávok týkajúcich sa DPH. Tento mechanizmus by mal zabezpečiť, aby podniky mohli rýchlo a včas získať späť od daňových orgánov DPH, ktorú im zaplatili, avšak ktorú nemohli vybrať od svojich zákazníkov.

1.18 EHSV sa domnieva, že je veľmi dôležité mať jasné a medzinárodne konzistentné daňové a zamestnanecké pravidlá pre digitálne platformy. EHSV podporuje úsilie o zvýšenie transparentnosti digitálnych platforiem s cieľom zabrániť nekonzistentným priznaniam príjmov, čo predstavuje vysoké riziko daňových únikov. Výkaznícke požiadavky a daňové formuláre by mali byť vo všetkých členských štátoch rovnaké.

1.19 EHSV zdôrazňuje, že spoločné audity, ktoré sú v zásade užitočným a účinným nástrojom, by sa mali vykonávať pri dodržiavaní práv daňovníkov, vrátane Charty základných práv Európskej únie, predovšetkým pokiaľ ide o právo na obhajobu a predvídateľnosť procedurálnych a hmotných pravidiel, ktoré sa ich týkajú, ako aj zhromažďovanie dôkazov zo strany daňových orgánov, ktoré vedú konanie, pokiaľ ide o možné sankcie.

1.20 Napriek tomu, že sa dosiahol pokrok v správaní krajín a jurisdikcií, ktoré boli na zozname krajín a jurisdikcií nespolupracujúcich na daňové účely, celkový objem peňazí, ktoré boli spreneverené, ktoré unikli, o ktoré sa prišlo a ktoré boli preprané, je stále taký vysoký, že je potrebné vynaložiť väčšie úsilie.

1.21 EHSV súhlasí s názorom Komisie, že je načase preskúmať zoznam a zistiť, ako môže byť účinnejší a spravodlivejší, a to aj vzhľadom na nové výzvy globalizovaného digitalizovaného hospodárstva. EHSV tiež podporuje zámer Komisie poskytnúť konkrétnym jurisdikciám s nízkym rizikom alebo nízkou kapacitou, ktoré sú alebo by mohli byť zaradené do zoznamu, možnosť zlepšiť ich dobrú správu daňových záležitostí a normy transparentnosti v primeranej lehote.

1.22 EHSV navrhol ([5]), aby sa uzavrel európsky pakt zameraný na účinný boj proti daňovým podvodom a únikom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a praniu špinavých peňazí. EHSV vyzval Komisiu, aby predložila politickú iniciatívu v snahe zapojiť národné vlády a ostatné inštitúcie EÚ do realizácie tohto cieľa, pričom by sa zasadzovala za dosiahnutie potrebného konsenzu a účasť občianskej spoločnosti. Hlavným pilierom tohto paktu by mala byť spolupráca medzi členskými štátmi.

1.23 EHSV zdôrazňuje, že spolupráca medzi organizáciami občianskej spoločnosti vo všeobecnosti a vládami by mohla prispieť k zvýšeniu informovanosti o environmentálnych daniach a k rozvoju vytváraním spravodlivejších a udržateľnejších spoločností v rozvojových a vyspelých krajinách.

1.24 EHSV nabáda Komisiu, aby pokračovala v hodnotení účinnosti predchádzajúcich smerníc o administratívnej spolupráci.

2. **Kontext a návrhy Komisie**

2.1 *Kontext*

2.1.1 Dosiahnutie spravodlivého a efektívneho zdaňovania je jedným z hlavných cieľov Komisie ([6]) v súčasnom legislatívnom období. Takýto cieľ má v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 ešte strategickejší význam. Daňové pravidlá spadajú podľa zmluvy do právomocí členských štátov. Členské štáty sa však môžu dohodnúť na prijatí smerníc a nariadení na zlepšenie fungovania vnútorného trhu. Účinná menová únia si vyžaduje súdržnú fiškálnu politiku a súlad medzi fiškálnymi pravidlami svojich členov.

2.1.2 Pandémia COVID-19 narušila ekonomiky na celom vnútornom trhu. EÚ navyše čelí kríze spôsobenej ochorením COVID-19 v období transformácie, ktoré sa vyznačuje environmentálnymi výzvami, neustálymi digitálnymi inováciami a rastúcou nerovnosťou medzi občanmi. Od členských štátov a európskych inštitúcií sa preto vyžaduje bezprecedentná reakcia s využitím všetkých dostupných zdrojov a nástrojov.

2.1.3 Cieľom návrhov Komisie ([7]) je pripraviť vhodnú reakciu na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 a riadiť prechod na ekologickejší a digitálnejší scenár v súlade so zásadami sociálneho trhového hospodárstva zakotvenými v zmluvách.

2.1.4 V tejto súvislosti zohráva dôležitú úlohu spravodlivé a efektívne zdaňovanie. Účinná reakcia na hlavné výzvy vyvolané krízou závisí vo veľkej miere od možnosti podnikov pokračovať v domácom a cezhraničnom obchode s podporou efektívneho a jednoduchého daňového systému za rovnakých podmienok, ako aj od členských štátov, ktoré musia zabezpečiť daňové príjmy potrebné na financovanie obnovy prostredníctvom spravodlivého zdaňovania občanov a podnikov. Boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom, ako aj podpora európskych podnikov pri zjednodušovaní a harmonizácii ich každodennej daňovej správy majú zásadný význam pre účinné zvládanie súčasných výziev ([8]).

2.1.5 Zdaňovanie je tiež politickým nástrojom na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 ([9]), ako aj ďalších environmentálnych cieľov Európskej zelenej dohody ([10]). Preto je mimoriadne dôležité zabezpečiť primerané daňové príjmy do verejných rozpočtov s cieľom podporiť ekologickú transformáciu. Zároveň sa v hospodárskych politikách musí uznať nepriaznivý demografický vývoj so starnúcim obyvateľstvom.

([5]) Pozri stanovisko EHSV na tému *Účinné a koordinované opatrenia EÚ na boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, praniu špinavých peňazí a daňovým rajom* (Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 6).

([6]) Politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu 2019 – 2024.

([7]) Pozri COM(2020) 312 final, COM(2020) 313 final, COM(2020) 314 final.

([8]) Pozri stanovisko EHSV na tému *Účinné a koordinované opatrenia EÚ na boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, praniu špinavých peňazí a daňovým rajom* (Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 6).

([9]) Pozri COM(2020) 312 final. Pozri aj stanovisko EHSV na tému *Mechanizmy zdaňovania zamerané na zníženie emisií* CO_2 (Ú. v. EÚ C 364, 28.10.2020, s. 21).

([10]) Pozri COM(2019) 640 final.

2.1.6 Návrh Komisie, ktorým sa stanovuje akčný plán pre účinnejšie a spravodlivejšie zdaňovanie, je rozdelený do troch častí. Po prvé, oznámenie s opatreniami, ktoré majú znížiť daňové prekážky pre podniky na jednotnom trhu. Komisia sa usiluje najmä o zjednodušenie zdaňovania ako nástroja na zlepšenie podnikateľského prostredia. Po druhé, legislatívny návrh na revíziu smernice o administratívnej spolupráci prostredníctvom automatickej výmeny informácií medzi daňovými orgánmi, čím by sa umožnilo primerané zdaňovanie príjmov vytvorených predávajúcimi na digitálnych platformách. Po tretie, Komisia vydala oznámenie o dobrej správe daňových záležitostí v EÚ aj mimo nej s cieľom zlepšiť dobrú správu v daňových záležitostiach vo vnútroštátnych aj vonkajších jurisdikciách.

2.1.7 Komisia poznamenáva, že akčný plán je súčasťou širšieho a ambicióznejšieho daňového programu pre EÚ, ktorý bude v blízkej budúcnosti zahŕňať iniciatívy týkajúce sa: i) environmentálneho zdaňovania; ii) reformy systému dane z príjmu právnických osôb zameranej na zosúladenie práv zdaňovať s vytváranými hodnotami a stanovením minimálnej úrovne efektívneho zdaňovania ziskov podnikov; iii) odporúčania, aby členské štáty podmieňovali finančnú podporu podnikom v EÚ tým, že tieto podniky nesmú mať žiadne väzby s krajinami a územiami ([11]), ktoré figurujú na únijnom zozname nespolupracujúcich jurisdikcií; iv) určenia spôsobu, ako sa majú návrhy v oblasti daní prijímať riadnym legislatívnym postupom podľa článku 116 ZFEÚ.

2.1.8 EHSV vo viacerých stanoviskách vyjadril svoje názory na opatrenia potrebné na posilnenie efektívnosti jednotného trhu, zvýšenie vlastných zdrojov EÚ a začatie diskusie o hlasovaní kvalifikovanou väčšinou o daňových otázkach. EHSV teraz žiada, aby sa čo najskôr prijali opatrenia v súvislosti s návrhmi Komisie týkajúcimi sa balíka pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie.

2.2 *Akčný plán pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie*

2.2.1 Komisia vo svojom oznámení o zjednodušovaní zdaňovania stanovuje nový prístup, v ktorom kombinuje opatrenia proti daňovým podvodom a daňovým únikom s opatreniami zameranými na zjednodušenie života daňovníkov. Plán pozostáva z 25 opatrení, ktorých realizácia je postupne naplánovaná na nasledujúce roky až do roku 2024 ([12]).

2.2.2 V súvislosti s registračnými povinnosťami (identifikácia a registrácia na účely DPH) boli naplánované osobitné opatrenia. Účinná a efektívna registrácia sa považuje za kľúčovú na zabezpečenie toho, aby všetci daňovníci platili svoj spravodlivý podiel. V dôsledku toho Komisia podporuje niekoľko opatrení s cieľom zaistiť, aby databázy, v ktorých sa uchovávajú údaje daňovníkov, účinne fungovali a neustále sa aktualizovali. Za dôležitú sa považuje aj jednoduchosť registrácie, najmä ak sa daňovníci pohybujú medzi jednotlivými členskými štátmi.

2.2.3 Ďalší súbor konkrétnych opatrení sa plánuje, pokiaľ ide o výkaznícke povinnosti. Vykazovanie zo strany daňovníkov by malo byť čo najúčinnejšie a malo by vychádzať zo vzájomnej spolupráce s daňovými orgánmi. Daňové priznania by mali byť jednoduché a požadované údaje treba obmedziť na minimum a spracúvať na základe jednoduchých postupov vykonávaných prostredníctvom jednotného kontaktného miesta pre elektronické služby. Mnohé členské štáty v reakcii na pandémiu COVID-19 zmiernili niektoré platobné pravidlá týkajúce sa DPH.

2.2.4 Od dodatočných opatrení sa očakáva uľahčenie platenia daní, konkrétne tým, že by sa daňovým poplatníkom sprístupnili možnosti elektronických platieb, ako napríklad aplikácie pre smartfóny ([13]). Suma splatnej dane by mala byť správna od začiatku, aby sa podľa možnosti predišlo postupom vrátenia dane, čo predstavuje veľkú záťaž. Keď sa očakáva vrátenie dane, daňové správy by to mali spracovať čo najrýchlejšie, aby sa zabránilo tomu, že sa daňovníci dostanú do problémov s peňažnými tokmi.

2.2.5 Prvoradým cieľom akčného plánu Komisie je zabezpečiť daňovníkom právnu istotu a takisto účinne riešiť spory v prípade ich vypuknutia. Sporom by sa malo predchádzať a v prípade ich vzniku ich treba rýchlo riešiť medzi členskými štátmi v rámci ich právnych systémov a právnych predpisov Európskej únie.

([11]) Toto ustanovenie sa týka jurisdikcií uvedených v prílohe I k príslušným záverom Rady. Zoznam sa pravidelne aktualizuje: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tax-common-eu-list_en

([12]) Tieto opatrenia sú uvedené v COM(2020) 312 final.

([13]) Európska komisia (2018).*Study on tax compliance costs for SMEs* (Štúdia o nákladoch na dodržiavanie daňových predpisov pre MSP), 2018.

2.2.6 Komisia považuje za dôležité, aby sa poskytla možnosť napraviť alebo objasniť možné nedorozumenia v snahe predísť eskalácii sporov. Preto sa podporuje predchádzanie súdnym sporom spolu s rýchlym riešením nevyriešených prípadov, aby sa daňovníkom a daňovým orgánom ušetril čas a peniaze. Niektoré zainteresované strany už uviedli, že uprednostňujú ďalšie zásahy na úrovni EÚ s cieľom predchádzať sporom a riešiť ich ([14]).

2.3 *Administratívna spolupráca medzi daňovými orgánmi*

2.3.1 EÚ v posledných rokoch zamerala svoje úsilie na boj proti daňovým podvodom, daňovým únikom, agresívnemu daňovému plánovaniu, ako aj na zvyšovanie transparentnosti prostredníctvom primeranej spolupráce medzi daňovými orgánmi. Hoci sa v oblasti výmeny informácií dosiahli významné zlepšenia, v návrhu Komisie sa zdôrazňuje potreba ďalej zlepšovať existujúce ustanovenia.

2.3.2 Komisia sa predovšetkým snaží lepšie riešiť výzvy, ktoré prináša digitalizácia hospodárstva, najmä pokiaľ ide o digitálne platformy, ktorých využívanie sťažuje vysledovateľnosť a odhaľovanie zdaniteľných udalostí daňovými orgánmi ([15]). Tento problém sa ešte zhoršuje v prípade, keď sa tieto transakcie vykonávajú využívaním digitálnej platformy so sídlom v inom členskom štáte alebo v jurisdikcii mimo EÚ ([16]).

2.3.3 Medzi zástupcami prevádzkovateľov digitálnych platforiem sa ukazuje zhoda v súvislosti s prínosmi, ktoré by mal štandardizovaný právny rámec EÚ na zhromažďovanie informácií z platforiem, a možnými výhodami riešenia podobného jednotnému kontaktnému miestu pre DPH.

2.3.4 Pokiaľ ide o otázku výmeny informácií na požiadanie, návrh Komisie sa zameriava na koncepciu predvídateľnej relevantnosti. V článku 5a sa stanovuje vymedzenie normy predvídateľnej relevantnosti, ktorá sa uplatňuje v prípade žiadosti o informácie a rovnako sa stanovujú prvky štandardných a procedurálnych požiadaviek, ktoré musí dožadujúci orgán dodržať. Žiadosť o informácie sa môže vzťahovať na jedného alebo viacero daňovníkov za predpokladu, že sa jednotlivo identifikujú. Norma predvídateľnej relevantnosti by sa nemala uplatňovať v prípade, že žiadosť o informácie sa pošle v nadväznosti na výmenu informácií o cezhraničnom záväznom stanovisku alebo záväznom stanovisku k stanoveniu metódy ocenenia.

2.3.5 Daňový orgán je pred požiadaním o informácie povinný využiť všetky zvyčajné zdroje informácií, ktoré mohol využiť na získanie požadovaných informácií, pričom vyčerpal všetky dostupné prostriedky. Táto povinnosť sa však neuplatňuje, ak by dožadujúci orgán pri tomto úsilí čelil neprimeraným ťažkostiam a ohrozil by tým dosiahnutie svojich cieľov. Dožiadaný orgán môže odmietnuť poskytnúť informácie v prípade, že dožadujúci orgán nerešpektuje túto povinnosť.

2.3.6 V oddiele IIa sa stanovuje právny rámec pre vykonávanie spoločných auditov. Spoločný audit sa preto definuje ako administratívne zisťovanie, ktoré spoločne vykonajú príslušné orgány dvoch alebo viacerých členských štátov. Príslušné orgány zúčastnených členských štátov postupujú koordinovaným spôsobom v súlade s ich právnymi systémami so zámerom preskúmať prípad, ktorý je prepojený s jedným alebo viacerými daňovými subjektami, o ktoré majú spoločný alebo doplňajúci sa záujem.

2.4 *Dobrá správa daňových záležitostí v EÚ a mimo nej*

2.4.1 Oznámenie Komisie o dobrej správe daňových záležitostí vychádza zo skutočnosti, že spravodlivé zdaňovanie je ústredným prvkom sociálneho a hospodárskeho modelu EÚ a dobrá správa daňových záležitostí je základom pre spravodlivé zdaňovanie a udržateľné príjmy na udržanie tohto modelu ([17]). Oznámenie obsahuje návrhy týkajúce sa: i) reformy kódexu správania pri zdaňovaní podnikov, ii) preskúmania zoznamu nespolupracujúcich jurisdikcií a iii) podpory dobrej správy daňových záležitostí na medzinárodnej úrovni.

([14]) Odpovede na verejné konzultácie o hodnotení smernice o administratívnej spolupráci v oblasti daní – súhrn uvedený v prílohe 2 Pracovného dokumentu útvarov Komisie – Hodnotenie smernice Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS (*Commission staff working document Evaluation of the Council Directive (EU) no 2011/16/EU on administrative cooperation in the field of taxation and repealing Directive 77/799/EEC*) [SWD(2019) 328 final].

([15]) Boli vznesené požiadavky na povinnosť registrácie vo všetkých členských štátoch. Zvýšila by sa tým administratívna záťaž a pre MSP by bolo ťažšie expandovať do nových krajín a oblastí.

([16]) Návrh smernice Rady o administratívnej spolupráci v oblasti daní [COM(2020) 314 final].

([17]) Oznámenie o dobrej správe daňových záležitostí v EÚ a mimo nej (COM(2020) 313 final).

2.4.2 Kódex správania pri zdaňovaní podnikov (ďalej len „kódex“) ([18]) je od svojho vzniku v roku 1997 hlavným nástrojom EÚ na prevenciu škodlivej daňovej súťaže. Stanovuje zásady spravodlivej daňovej súťaže a používa sa na určenie toho, či je daňový režim škodlivý alebo nie ([19]).

2.4.3 Napriek úspechom kódexu je jasné, že ho treba zmodernizovať. Charakter a forma daňovej súťaže sa v uplynulých rokoch podstatne zmenili v dôsledku globalizácie, digitalizácie, rastúcej úlohy nadnárodných podnikov vo svetovom hospodárstve a zložitých systémov stimulov, ktoré zaviedli niektoré členské štáty.

2.4.4 Konkrétnejšie sa Komisia zameriava na rozšírenie rozsahu pôsobnosti kódexu tak, aby sa vzťahoval na všetky opatrenia, ktoré predstavujú riziko pre spravodlivú daňovú súťaž. Okrem toho by sa mal kódex aktualizovať, aby sa zabezpečilo riadne preskúmanie čo najväčšieho počtu prípadov veľmi nízkeho zdaňovania v rámci EÚ aj mimo nej.

2.4.5 Zásady stanovené v kódexe patria medzi kritériá používané na posudzovanie tretích krajín v rámci zoznamu EÚ obsahujúceho jurisdikcie, ktoré nespolupracujú na daňové účely. Komisia má v úmysle preskúmať geografický rozsah zoznamu EÚ a aktualizovať porovnávací prehľad používaný pri výbere najvhodnejších jurisdikcií na kontrolu.

2.4.6 V rámci úvah o geografickom rozsahu zoznamu EÚ sa zohľadnia aj kritériá, ktoré musia vybrané jurisdikcie spĺňať. Odstránenie akejkoľvek jurisdikcie, ktorá je v súčasnosti na zozname EÚ, by malo vplyv na rovnaké podmienky a oslabilo by pozitívnu prácu, ktorú už väčšina týchto jurisdikcií vykonala. Malo by sa však zvážiť, či by sa kritériá EÚ na zaraďovanie do zoznamu mohli uplatňovať cielenejším spôsobom na určité jurisdikcie.

2.4.7 Komisia bude vo svojom dialógu s tretími krajinami – a konzistentne v súlade s prístupom uplatňovaným v rámci EÚ – klásť dôraz aj na environmentálne ciele, ako aj na zásadu „znečisťovateľ platí“, ktorá si vyžaduje stanovenie ceny negatívnych environmentálnych externalít. Podľa oznámenia Komisie je potenciál environmentálnych daní prispievať k udržateľnému rozvoju na celom svete a spravodlivejšej spoločnosti v rozvojových krajinách nedostatočne využitý. Spolupráca medzi organizáciami občianskej spoločnosti vo všeobecnosti by mohla prispieť k zvyšovaniu informovanosti v tejto oblasti.

2.4.8 Na základe súčasného uplatňovania právne záväzného prepojenia medzi normami dobrej správy a využívaním finančných prostriedkov EÚ sa Komisia domnieva, že takéto fondy by sa mohli lepšie využiť na posilnenie zásad dobrej správy daňových záležitostí ([20]). V tejto súvislosti Komisia vyzýva členské štáty, aby zohľadnili požiadavky EÚ vo svojich vnútroštátnych politikách financovania a v pravidlách dodržiavania predpisov svojich podporných bánk a rozvojových agentúr.

([18]) Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, z 1. decembra 1997 o kódexe správania pri zdaňovaní podnikov 2019 (Ú. v. ES C 2, 6.1.1998, s. 2).

([19]) Komisia vyjadrila v minulosti svoje názory na škodlivú daňovú súťaž verzus spravodlivú daňovú súťaž rôznymi spôsobmi. Pri predložení návrhu smernice o spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb Komisia zdôraznila, že spravodlivá súťaž založená na sadzbách zabezpečuje viac transparentnosti a treba ju podporovať. [COM(2011)121 final, s. 4]. V oznámení o dobrej správe daňových záležitostí, ktoré bolo predložené v roku 2020, sa daňová súťaž medzi krajinami sama osebe nepovažuje za problematickú, musia však existovať spoločné zásady týkajúce sa rozsahu, v akom môžu využívať svoje daňové režimy. [COM(2020) 313 final, s. 3]. Je rozumné konštatovať, že existuje dobrá daňová súťaž a takisto škodlivá, nespravodlivá daňová súťaž. O daňových režimoch rozhodujú členské štáty, od ktorých sa však vyžaduje, aby tak robili otvoreným a transparentným spôsobom v súlade so zmluvou a zdržali sa škodlivých a diskriminačných pravidiel. EÚ a členské štáty musia zabezpečiť dobre fungujúci jednotný trh s dostatočnou mierou konvergencie, a to aj v daňovej oblasti.

([20]) Viaceré nástroje financovania bránia financovaniu projektov, ktoré prispievajú k vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Pozri nariadenie o rozpočtových pravidlách, Európsky fond pre udržateľný rozvoj (EFSD), Európsky fond pre strategické investície (EFSI) a mandát na poskytovanie vonkajších úverov (ELM). Pozri Oznámenie Komisie o nových požiadavkách proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam v právnych predpisoch EÚ upravujúcich najmä finančné a investičné operácie [C(2018)1756, 21.3.2018].

2.4.9 Komisia takisto predložila odporúčanie, podľa ktorého by členské štáty mali poskytovať podnikom finančnú podporu pod podmienkou, že tieto podniky nebudú mať prepojenia na jurisdikcie zaradené do únijného zoznamu jurisdikcií, ktoré nespolupracujú na daňové účely. Komisia však dodáva, že by mala existovať výnimka pre tie podniky, ktoré majú podstatnú hospodársku prítomnosť (podloženú zamestnancami, vybavením, majetkom a priestormi) v jurisdikciách zaradených do zoznamu. Úsilie členských štátov v tejto oblasti musí byť v súlade s potrebou zabezpečiť medzinárodnú daňovú spravodlivosť.

3. **Všeobecné a konkrétne pripomienky**

3.1 *Akčný plán pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie*

3.1.1 EHSV podporuje legislatívne návrhy Komisie a oceňuje ich koordináciu s globálnymi diskusiami na úrovni inkluzívneho rámca OECD s cieľom dosiahnuť globálny konsenzus ([21]). Osobitne upozorňuje na naliehavú potrebu dosiahnuť dohodu na jednotných pravidlách rozdeľovania zdaniteľných ziskov medzi krajiny na úrovni inkluzívneho rámca OECD v dôsledku prebiehajúcej rýchlej digitalizácie hospodárstiev a potreby účinne bojovať proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam.

3.1.2 EHSV tiež oceňuje regulačný prístup, ktorý prijala Komisia s cieľom vypracovať svoje návrhy a ktorý sa uplatňuje v celom rozsahu skúmaných legislatívnych ustanovení. Zámerom je zlepšiť celkovú efektívnosť daňových systémov tak, aby sa z nich stali spravodlivé systémy, ktoré zaisťujú príjem potrebný na uskutočňovanie verejnej politiky a zároveň poskytujú pracovné príležitosti a príležitosti na rast.

3.1.3 EHSV súhlasí s názorom Komisie, že daňové podvody a úniky zostávajú hrozbou pre verejné financie, a to najmä v časoch krízy, čo jasne dokazujú najnovšie odhady, na ktoré sa v návrhoch odvoláva. Podľa Komisie sa straty príjmov v EÚ dôsledku medzinárodných daňových únikov spôsobených jednotlivcami – zahŕňajúc daň z príjmu fyzických osôb, dane z kapitálových príjmov, ako aj dane z majetku a dane z dedičstva – v roku 2016 skutočne odhadovali na 46 miliárd EUR. Výpadok príjmov z DPH sa zase odhaduje na približne 140 miliárd EUR, z čoho 50 miliárd EUR súvisí s cezhraničnými podvodmi ([22]). Jednotlivé členské štáty musia prijať viac zásadných opatrení na riešenie problému svojich vnútroštátnych výpadkov príjmov z DPH.

3.1.4 EHSV víta zníženie odhadovaného výpadku v dôsledku vyhýbania sa daňovým povinnostiam právnických osôb na približne 35 miliárd EUR ročne v porovnaní s predchádzajúcimi odhadmi Komisie vo výške 50 – 70 miliárd EUR a Komisiou preskúmanú koreláciu medzi takýmto zlepšením a legislatívnym úsilím v oblasti boja proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, ktoré vyvinula predchádzajúca Komisia (vyše 20 smerníc týkajúcich sa oblasti daní v priebehu piatich rokov) ([23]).

3.1.5 S cieľom plne podporiť jednotlivcov a podniky v čase ťažkostí v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 EHSV naliehavo vyzýva Komisiu, aby pokračovala v snahách o znižovanie nákladov na dodržiavanie predpisov súvisiacich s daňovými povinnosťami. Náklady na dodržiavanie daňových predpisov sa v prípade veľkých spoločností odhadujú približne na 2 % odvedených daní, kým pre MSP predstavujú podľa odhadov približne 30 % odvedených daní.

3.1.6 Vzhľadom na zložitosť, ktorú v súčasnosti vytvára 27 rôznych daňových systémov, a na to, ako takáto rôznorodosť modelov sťažuje život podnikom a jednotlivcom pôsobiacim cezhranične, EHSV nabáda členské štáty, aby zosúladili výkaznícke požiadavky týkajúce sa daní a zlepšili spoluprácu medzi daňovými správami. V rámci obnovenej a rozšírenej činnosti skupiny pre kódex správania sa musia odstrániť škodlivé daňové opatrenia s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky a prispieť spolu s legislatívnymi reformami k podpore dostatočnej úrovne daňovej konvergencie s cieľom zabrániť nekalej daňovej súťaži.

([21]) Pozri stanoviská EHSV na tému *Boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a praniu špinavých peňazí*, (Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 6).; *Zdaňovanie v digitálnom hospodárstve* (Ú. v. EÚ C 353, 18.10.2019, s. 17) a *Zdaňovanie ziskov nadnárodných spoločností v digitálnom hospodárstve* (Ú. v. EÚ C 367, 10.10.2018, s. 73).

([22]) Pozri tiež *Výpadok príjmov z DPH: Krajiny EÚ prišli v roku 2018 na príjmoch z DPH o 140 miliárd EUR, pričom v roku 2020 sa tento výpadok môže dôsledku koronavírusu ešte zvýšiť* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1579.

([23]) Existujú aj iné odhady, napríklad odhady Európskeho parlamentu, podľa ktorých by straty z finančnej krízy, daňových únikov a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam mali dosiahnuť objem 190 miliárd EUR. Na základe rozsiahlej práce OECD vykonanej v rámci vypracúvania správy o narušaní základu dane a presune ziskov (BEPS), opatrenie 11 (*Base Erosion Profit Shifting report (BEPS), Action 11*), predstavovali pred prijatím opatrení zameraných na boj proti BEPS celkové straty z príjmov 100 – 240 miliárd USD, t. j. 0,35 % svetového HDP. Európska komisia odhadla, že približne 50 – 70 miliárd EU pripadalo na EÚ pred tým, ako sa členské štáty dohodli na smerniciach o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam I a II.

3.1.7 Zdá sa, že 25 opatrení plánovaných Komisiou je rozumných. EHSV ich vo všeobecnosti podporuje. Väčšina z nich súvisí s DPH, čo je primerané vzhľadom na vysokú mieru straty príjmov v oblasti DPH. Ich opis je však veľmi stručný a v súčasnosti je ťažké v plnej miere posúdiť konkrétny vplyv takýchto opatrení na každodenné fungovanie európskych občanov a podnikov. Členské štáty musia konať rozhodne s cieľom presadzovať svoje vnútroštátne pravidlá a zmierňovať vnútroštátne problémy s DPH a zároveň intenzívnejšie spolupracovať na cezhraničnej úrovni.

3.1.8 Zavedenie jednotnej registrácie na účely DPH prostredníctvom pokračujúceho rozšírenia jednotného kontaktného miesta, podobne ako v prípade balíka opatrení v oblasti elektronického obchodu, je veľmi vítané. Hoci nie sú uvedené žiadne ďalšie podrobnosti o tom, na ktoré sektory sa to bude vzťahovať, rozšírenie režimu jedného kontaktného miesta na články 36 – 39 smernice Rady 2006/112/ES ([24]) (smernica o DPH), ktoré sa týkajú dodania tovaru z podnikov k zákazníkom, možno považovať za veľmi významný krok vpred. Napríklad rozšírenie rozsahu pôsobnosti jednotného kontaktného miesta na cezhraničné dodávky plynu, elektriny, tepla alebo chladu (článok 39 smernice o DPH) by mohlo byť nápomocné aj pri prehlbovaní trhu EÚ s energiou a podpore energetickej transformácie.

3.1.9 EHSV víta návrh Európskej komisie modernizovať a harmonizovať požiadavky týkajúce sa vykazovania DPH prostredníctvom väčšieho uplatňovania vykazovania na základe transakcií (v reálnom čase) a elektronickej fakturácie. Vykazovanie na základe transakcií umožní daňovým správam získať úplný prehľad o rôznych dodávateľských reťazcoch v reálnom čase, čo by viedlo k cielenejším auditom a oveľa skoršiemu odhaleniu podvodov a potenciálne rizikových obchodníkov. Výkaznícke požiadavky však musia byť ľahko dodržiavateľné a nesmú zahŕňať vysoké administratívne náklady alebo nákladné investičné výdavky, najmä pre MSP ([25]). Podobne by sa väčším používaním elektronickej fakturácie a jej harmonizovaním prostredníctvom normy mohli znížiť náklady podnikov na skladovanie a dodržiavanie predpisov a zlepšil by sa boj proti podvodom v oblasti DPH.

3.1.10 EHSV tiež víta preskúmanie otázky, či by sa DPH mala uplatňovať aj na finančné služby. Mnohým podnikom vznikajú dodatočné náklady, pretože niektoré firmy alebo finančné inštitúcie nepodliehajú DPH. Okrem toho subjekty oslobodené od dane nemôžu požadovať odpočítanie DPH účtovanej na vstupe, zatiaľ čo vytvorená pridaná hodnota nepodlieha DPH. Ide o zložitú otázku a EHSV očakáva, že sa vykonajú komplexné posúdenia vplyvu. EHSV konštatuje, že zvýšenie príjmov z DPH by malo pozitívny vplyv aj na rozpočet EÚ.

3.1.11 EHSV konštatuje, že členské štáty majú možnosť využívať systém prenesenia daňovej povinnosti v záujme boja proti podvodom v oblasti DPH. Táto možnosť sa používa na boj proti kolotočovým podvodom v oblasti DPH. EHSV žiada Komisiu, aby posúdila, ktorá metóda je najúčinnejšia a predstavuje najmenšiu administratívnu záťaž pri riešení problému kolotočových podvodov.

3.1.12 Daňové správy sa spoliehajú na to, že im daňovníci poskytujú správne informácie, pričom niektoré členské štáty zaviedli systémy spolupráce v oblasti dodržiavania predpisov na posilnenie tohto partnerstva. Žiaľ, tieto systémy v súčasnosti fungujú len na vnútroštátnej úrovni. V tejto súvislosti EHSV podporuje iniciatívu Komisie týkajúcu sa „rámca spolupráce EÚ v oblasti dodržiavania predpisov“, ktorý je založený na väčšej dôvere a spolupráci medzi viacerými daňovými správami s cieľom riešiť cezhraničné otázky dane z príjmov právnických osôb. Je dôležité, aby sa s MSP v tomto rámci zaobchádzalo rovnako ako s väčšími podnikmi.

3.1.13 Stále však nie je jasné, ako bude tento rámec spolupráce EÚ v oblasti dodržiavania predpisov fungovať v praxi. EHSV je ochotný zhodnotiť tento vývoj a poskytnúť konštruktívny príspevok počas procesu prípravy a vykonávania.

3.1.14 Pri prvom posúdení sa zdá, že preventívny dialóg v záujme riešenia problematiky cezhraničného zdaňovania, ktorý plánuje Komisia, je užitočným a pozitívnym krokom, a to aj vzhľadom na to, že ide o dlhodobú požiadavku podnikateľskej komunity. Veľmi vítaný by bol harmonizovaný prístup niekoľkých členských štátov, aj keď ešte treba posúdiť, ako možno takýto prístup konkrétne uplatňovať, a to počnúc súčasným heterogénnym regulačným scenárom ([26]).

([24]) Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

([25]) Existuje mnoho dobrých príkladov, ako krajiny znížili svoj výpadok príjmov z DPH. Jedným z nich je reforma v Estónsku v roku 2014.

([26]) Pozri stanovisko EHSV na tému *Zlepšovanie mechanizmov riešenia sporov v oblasti dvojitého zdanenia* (Ú. v. EÚ C 173, 31.5.2017, s. 29).

3.1.15 Otázka spätného vyplácania daní je kľúčová vždy, a to obzvlášť v časoch krízy, ako je súčasná situácia, ktorá so sebou prináša vysoké riziko, pokiaľ ide o obmedzenú likviditu pre jednotlivcov aj podniky. Počas pandémie COVID-19 niekoľko krajín vo všeobecnosti urýchlilo vracanie a spätné vyplácanie DPH s cieľom zabezpečiť, aby podniky mali dostatok hotovosti na zvládanie bezprecedentnej a rušivej hospodárskej situácie.

3.1.16 Vzhľadom na to, že niektoré podniky už majú problémy s likviditou, je možné, že k úhradám faktúr dôjde s oneskorením alebo dokonca nebudú uhradené vôbec, čo by malo za následok, že podniky, ktoré vo svojich faktúrach účtujú DPH, budú musieť predložiť sumu daňovým orgánom v príslušnom zdaňovacom období bez toho, aby im bola uhradená DPH (tzv. „nedobytná pohľadávka"). V tejto súvislosti EHSV tiež vyzýva Európsku komisiu, aby posúdila, ako možno zaviesť jednoduchší, harmonizovanejší mechanizmus odpustenia dlhov v prípade nedobytných pohľadávok týkajúcich sa DPH. Tento mechanizmus by mal zabezpečiť, aby podniky mohli rýchlo a včas získať späť od daňových orgánov DPH, ktorú im zaplatili, avšak ktorú nemohli vybrať od svojich zákazníkov.

3.1.17 EHSV naliehavo vyzýva vnútroštátne daňové správy, aby pokračovali v takomto rýchlom vracaní úhrad, pokiaľ ide o priame aj nepriame dane, a navrhuje harmonizovaný administratívny prístup v celej Európe, pričom konštatuje, že prvým krokom vpred by bol spoločný systém zrážkových daní pre cezhraničné portfóliové investície.

3.1.18 Daňové podvody, daňové úniky a súvisiace trestné činy sú stíhané vnútroštátnymi súdmi členských štátov podľa širokého spektra trestnoprávnych predpisov. Takéto daňové trestné činy majú však v mnohých prípadoch nadnárodný rozmer. Výbor sa domnieva, že je dôležité zohľadniť túto skutočnosť a štruktúru sankcií, najmä v prípade spoločných auditov medzi členskými štátmi. Malo by sa vykonať posúdenie dôsledkov rozdielnych sankcií medzi členskými štátmi.

3.1.19 EHSV víta iniciatívu Komisie týkajúcu sa odporúčania o právach daňovníkov na jednotnom trhu. Poskytnutie prehľadu najlepších postupov v oblasti daní členským štátom, pokiaľ ide o zjednodušenie a digitalizáciu, môže zjednodušiť vzťahy medzi daňovníkmi a daňovými orgánmi v celej EÚ, zlepšiť informovanosť občanov o daniach, ako aj výber príjmov. EHSV to považuje za dobrý príklad iniciatívy v rámci tzv. mäkkého práva (*soft law*).

3.2 *Administratívna spolupráca medzi daňovými orgánmi*

3.2.1 EHSV podporuje rozhodnutie Komisie uskutočniť legislatívny zásah zameraný na posilnenie spolupráce medzi daňovými orgánmi a väčšiu harmonizáciu procesných pravidiel v rámci vnútorného trhu.

3.2.2 Návrh je skutočne plne v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 ZFEÚ, keďže sa v ňom predpokladá zásah európskeho zákonodarcu s cieľom riešiť otázky, ktoré nemôžu regulovať členské štáty.

3.2.3 EHSV podporuje zámer posilniť právomoci siete Eurofisc, aby sa stala referenčným centrom pre cezhraničné daňové trestné činy.

3.2.4 Uplatňovanie existujúcich ustanovení smernice skutočne preukázalo, že medzi členskými štátmi existujú značné rozdiely, keďže niektoré členské štáty sú ochotné plne spolupracovať a vymieňať si informácie, zatiaľ čo iné uplatňujú reštriktívny prístup alebo výmenu informácií dokonca odmietajú.

3.2.5 EHSV takisto podporuje úsilie o zvýšenie transparentnosti digitálnych platforiem s cieľom zabrániť nekonzistentným priznaniam príjmov, čo predstavuje vysoké riziko daňových únikov. Aj keď niekoľko členských štátov vo svojich vnútroštátnych predpisoch uložilo oznamovaciu povinnosť, zo skúseností vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia proti daňovým únikom nie sú vždy úplne efektívne, najmä vtedy, keď sa týkajú cezhraničných činností. Právnu istotu a právnu zrozumiteľnosť je možné zabezpečiť prostredníctvom jednotného systému výkazníckych požiadaviek a tlačív daňového priznania spoločných pre všetky členské štáty.

3.2.6 EHSV víta aj proporcionalitu návrhu Komisie, pokiaľ ide o procesnú spoluprácu medzi vnútroštátnymi daňovými orgánmi, keďže sa zdá, že predložené zmeny nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorým je účinnejšia výmena informácií a lepšia administratívna spolupráca.

3.2.7 Systém sankcií pre prevádzkovateľov platforiem, ktorí nerešpektujú svoje ohlasovacie povinnosti, ako sa uvádza v článku 25a návrhu smernice o administratívnej spolupráci v oblasti daní (DAC 7), aj keď patrí do vnútroštátnej právomoci, sa musí uplatňovať čo najrovnomernejšie vo všetkých štátoch, aby sa zabezpečila jeho účinnosť.

3.2.8 Keďže zistené narušenia fungovania vnútorného trhu týkajúce sa prevádzkovateľov platforiem presahujú hranice jednotlivých členských štátov, spoločné pravidlá pre EÚ predstavujú minimálny zásah potrebný na účinné riešenie problémov. EHSV v tejto súvislosti nabáda Komisiu, aby ďalej rozvíjala svoju úlohu a spoluprácu v rámci OECD v oblasti digitalizácie hospodárstiev s cieľom dosiahnuť spoločný medzinárodný prístup daňových orgánov k riešeniu globálnych problémov.

3.2.9 V článku 12a ods. 6 sa stanovuje, že spoločný audit sa vykoná v súlade s dohodnutými postupmi platnými v členskom štáte, kde sa koná audit. Všetky príslušné orgány zúčastnených členských štátov by mali vzájomne uznať dôkazy, ktoré sa získajú počas spoločného auditu.

3.2.1 0 EHSV zdôrazňuje, že spoločné audity, ktoré sú v zásade užitočným a veľmi účinným nástrojom, by sa mali vykonávať pri dodržiavaní základných práv daňovníkov, pričom by sa mali dôsledne dodržiavať zásady Charty základných práv Európskej únie ([27]), pokiaľ ide o právo na obhajobu a predvídateľnosť procedurálnych a hmotných pravidiel, ktoré sa ich týkajú, ako aj zhromažďovanie dôkazov zo strany daňových orgánov, ktoré vedú konanie, pokiaľ ide o možné sankcie.

3.2.11 Dátové prvky, ktoré sa majú vymieňať medzi daňovými správami a majú byť nimi odosielané, by mali byť definované tak, aby sa v súlade s povinnosťami podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov ([28]), ktoré by sa malo interpretovať a uplatňovať striktným spôsobom, zachytilo len minimum údajov potrebných na zaznamenanie nedostatočného oznamovania alebo neoznamovania. Akýkoľvek možný negatívny vplyv na osobné údaje by sa mal minimalizovať primeranými informačnými technológiami a procedurálnymi opatreniami s osobitným zreteľom na ich zber, spracovanie a následné uchovávanie.

3.2.12 EHSV zdôrazňuje, že v súlade s pravidlami všeobecného nariadenia o ochrane údajov musí byť využívanie skupinových žiadostí riadne odôvodnené a musí sa vykonávať opatrne, aby sa neporušovali práva fyzických a právnických osôb a aby to neviedlo k nenáležitému vyhľadávaniu informácií (*fishing expeditions*).

3.2.13 EHSV nabáda Komisiu, aby pokračovala v hodnotení účinnosti predchádzajúcich smerníc o administratívnej spolupráci ([29]).

3.3 *Dobrá správa daňových záležitostí v EÚ a mimo nej*

3.3.1 EHSV súhlasí s prístupom Komisie, podľa ktorého si dobrá správa daňových záležitostí ako základ spravodlivého zdaňovania vyžaduje daňovú transparentnosť prostredníctvom výmeny informácií medzi daňovými orgánmi, zabránenie nespravodlivej daňovej súťaži, absenciu škodlivých daňových opatrení a uplatňovanie medzinárodne dohodnutých pravidiel. Súhlasí tiež s Európskym parlamentom, že by EÚ mala prijať rozhodné opatrenia na boj proti škodlivej daňovej súťaži a agresívnemu daňovému plánovaniu, a to predovšetkým v daňových rajoch.

3.3.2 EHSV podporuje iniciatívu Komisie týkajúcu sa revízie kódexu správania a oceňuje skutočnosť, že v návrhu Komisie sa náležite zohľadňuje práca OECD a význam uplatňovania medzinárodne dohodnutých noriem, najmä pokiaľ ide o globálne zásady vedúce k minimálnej efektívnej sadzbe dane z príjmov právnických osôb.

3.3.3 EHSV sa domnieva, že výsledky a úspechy kódexu správania by sa mali pravidelnejšie aktualizovať a verejne sprístupniť občianskej spoločnosti v súlade s cieľom Komisie zvýšiť transparentnosť konkrétnej činnosti a výsledkov kódexu.

([27]) Pozri Chartu základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6. 2016, s. 389).

([28]) Pracovný dokument útvarov Komisie – Hodnotenie smernice Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblastí daní a zrušení smernice 77/799/EHS (SWD(2019) 328 final) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([29]) SWD(2019) 327 final.

3.3.4 Komisia v rámci svojho prístupu uznáva, že daňová súťaž nie je sama osebe problematická. ([30]) Komisia a Parlament však pri mnohých príležitostiach zároveň vyjadrili znepokojenie nad existenciou nekalej daňovej súťaže v rámci EÚ, ktorá podporuje vyhýbanie sa daňovým povinnostiam. Výbor sa domnieva, že na vyriešenie tohto zložitého problému je potrebné seriózne úsilie. Výbor nedávno prijal stanovisko ([31]), v ktorom navrhuje, aby sa uzavrel európsky pakt zameraný na účinný boj proti daňovým podvodom a únikom, obchádzaniu daňových povinností a praniu špinavých peňazí. EHSV vyzval Komisiu, aby iniciovala politickú iniciatívu v snahe zapojiť vlády a ostatné inštitúcie EÚ do realizácie tohto cieľa, pričom by sa zasadzovala za dosiahnutie potrebného konsenzu a účasť občianskej spoločnosti. Hlavným pilierom tohto paktu by mala byť spolupráca medzi členskými štátmi.

3.3.5 Rozšírenie rozsahu pôsobnosti kódexu správania v EÚ s cieľom zahrnúť aj iné opatrenia, ktoré majú vplyv na daňovú súťaž, je tiež regulačnou voľbou, ktorú EHSV podporuje. Aktualizácia, ktorá by zabezpečila, aby sa preskúmali režimy vedúce k nízkemu alebo žiadnemu zdaneniu v EÚ alebo mimo nej, mala už byť hotová. Kódex je však nezáväzným nástrojom, ktorý sa musí zaoberať otázkami, na ktoré sa nevzťahujú európske právne predpisy.

3.3.6 Komisia tiež tvrdí, že je potrebné objasniť tretím krajinám proces zostavovania zoznamu a zvýšiť transparentnosť, pokiaľ ide o odôvodnenie, prečo je alebo nie je daná jurisdikcia zaradená do zoznamu. Užitočná by bola lepšia harmonizácia noriem zavedených členskými štátmi EÚ a lepšia koordinácia medzi národnými zoznamami a zoznamom EÚ, keďže EÚ a viaceré členské štáty dodržiavajú odlišné normy, čo môže byť mätúce.

3.3.7 Komisia takisto posudzuje tzv. čiernu listinu daňových rajov, ktorá je v platnosti od roku 2017, a preskúmala stovky škodlivých daňových režimov na celom svete, pričom mnohé jurisdikcie uvedené na zozname sa zaviazali voči Rade riešiť obavy týkajúce sa nekalej daňovej súťaže a obmedzenej transparentnosti. EHSV súhlasí s názorom Komisie, že je načase preskúmať zoznam a zistiť, ako môže byť účinnejší a spravodlivejší vzhľadom na nové výzvy globalizovaného hospodárstva. EHSV tiež podporuje zámer Komisie poskytnúť konkrétnym jurisdikciám s nízkym rizikom alebo nízkou kapacitou, ktoré sú alebo by mohli byť zaradené do zoznamu, možnosť zlepšiť ich dobrú správu daňových záležitostí a normy transparentnosti v primeranej lehote.

V Bruseli 24. februára 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG

([30]) Je zrejmé, že Komisia podobne ako OECD rozlišuje medzi dobrou transparentnou daňovou súťažou a škodlivou, nespravodlivou daňovou súťažou.

([31]) Pozri stanovisko EHSV na tému *Boj proti daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a praniu špinavých peňazí* (Ú. v C 429,11.12.2020, s. 6).